I

(Riżoluzzjonijiet, rakkomandazzjonijiet u opinjonijiet)

RAKKOMANDAZZJONIJIET

IL-KUNSILL

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

tat-12 ta' Lulju 2011

dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma 2011 tad-Danimarka u li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Program ta' Konverġenza aġġornat tad-Danimarka, 2011-2015

(2011/C 213/01)

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikoli 121(2) u 148(4) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza ta' pożizzjonijiet ta' baġit u s-sorveljanza u l-koordinazzjoni ta' politika ekonomika [1], u b'mod partikolari l-Artikolu 9(3) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Impjiegi,

Wara li kkonsulta l-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju,

Billi:

(1) Fis-26 ta' Marzu 2010, il-Kunsill Ewropew qabel mal-proposta tal-Kummissjoni li tvara strateġija ġdida għall-impjiegi u t-tkabbir, Ewropa 2020, imsejsa fuq koordinazzjoni msaħħa ta' linji ta' politika ekonomika, li tiffoka fuq l-oqsma ewlenin fejn jeħtieġ azzjoni biex tingħata spinta lill-potenzjal tal-Ewropa għat-tkabbir sostenibbli u l-kompetittività.

(2) Fit-13 ta' Lulju 2010, il-Kunsill adotta rakkomandazzjoni dwar il-linji gwida ġenerali għal-linji ta' politika ekonomika tal-Istati Membri u l-Unjoni (mill-2010 sal-2014) u, fil-21 ta' Ottubru 2010, il-Kunsill adotta deċiżjoni dwar Linji Gwida għal-linji ta' politika dwar l-impjiegi tal-Istati Membri [2], li flimkien jagħmlu l-"linji gwida integrati". L-Istati Membri ġew mistiedna jqisu l-linji gwida integrati fil-linji ta' politika nazzjonali tagħhom dwar l-ekonomija u l-impjiegi.

(3) Fit-12 ta' Jannar 2011, il-Kummissjoni adottat l-ewwel Stħarriġ Annwali tat-Tkabbir, li kien il-bidu ta' ċiklu ġdid ta' governanza ekonomika fl-UE u l-ewwel semestru Ewropew ta' koordinazzjoni ta' politika ex ante u integrata, imsejsa fuq l-istrateġija Ewropa 2020.

(4) Fil-25 ta' Marzu 2011, il-Kunsill Ewropew approva l-prijoritajiet għall-konsolidazzjoni fiskali u r-riforma strutturali (bi qbil mal-konklużjonijiet tal-Kunsill tal-15 ta' Frar u s-7 ta' Marzu 2011 u b'żieda mal-Istħarriġ Annwali tat-Tkabbir mill-Kummissjoni). Huwa saħaq fuq il-ħtieġa li tingħata prijorità lir-restawr ta' baġits tajbin u s-sostenibbiltà fiskali, it-tnaqqis tal-qgħad permezz ta' riformi fis-suq tax-xogħol u li jsiru sforzi ġodda biex jittejjeb it-tkabbir. Talab lill-Istati Membri biex isarrfu dawn il-prijoritajiet f'miżuri konkreti li jiġu inklużi fil-Programmi ta' Stabbiltà jew ta' Konverġenza tagħhom u fil-Programmi Nazzjonali ta' Riforma.

[1] ĠU L 209, 2.8.1997, p. 1.

[2] Miżmuma għall-2011 permezz tad-Deċiżjoni tal-Kunsill 2011/308/UE tad- 19 ta' Mejju 2011 dwar il-linji gwida għall-politika tal-Istati Membri dwar l-impjiegi (ĠU L 138, 26.5.2011, p. 56).

(5) Fil-25 ta' Marzu 2011, il-Kunsill Ewropew stieden ukoll lill-Istati Membri parteċipi fil-Patt Euro Plus biex jippreżentaw l-impenji taghhom ghall-inklużjoni fil-Programmi ta' Stabbiltà jew ta' Konverġenza taghhom u fil-Programmi Nazzjonali ta' Riforma taghhom.

(6) Fid-9 ta' Mejju 2011, id-Danimarka ressqet l-aġġornament taghha tal-Programm ta' Konverġenza 2011 li jkopri l-perjodu 2011-2015 u l-Programm Nazzjonali ta' Riforma 2011 taghha. Sabiex jitqiesu l-konnessjonijiet bejniethom, iż-żewġ programmi ġew ivvalutati fl-istess waqt.

(7) Abbażi tal-valutazzjoni tal-Programm ta' Konverġenza aġġornat skont ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97, il-Kunsill huwa tal-opinjoni li x-xenarju makroekonomiku li fuqu huwa bbażat il-Programm ta' Konverġenza huwa plawżibbli. Filwaqt li huwa bbażat fuq preżunzzjonijiet dwar it-tkabbir kemxejn aktar favorevoli ghall-2012 u wara, huwa konformi mal-previżjoni tas-servizzi tal-Kummissjoni ghar-rebbiegha tal-2011. L-istrateġija baġitarja ppreżentata fil-programm ta' konverġenza timmira biex sal-2013 id-deficit jonqos ghal taht il-valur ta' referenza ta' 3 %, f'konformità mar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2010, u b'hekk sal-2015 jintlahaq l-objettiv ta' terminu medju (OTM) rivedut ta' bilanċ baġitarju strutturali ta' mhux anqas minn – 0,5 % tal-PDG u sal-2020 jinkiseb il-bilanċ baġitarju. Il-perkors tal-aġġustament lejn dan l-objettiv huwa xieraq. Il-miżuri inklużi fil-programm u adottati mill-Parlament fir-rebbiegha tal-2010 huma meqjusa bhala adegwati bhala appoġġ ghall-miri baġitarji u ghandhom jirrappreżentaw sforz fiskali annwali ta' madwar 1 % tal-PDG matul il-perjodu 2011-2013. Id-Danimarka se tilhaq l-OTM fi hdan il-limitu taż-żmien previst tal-Programm ta' Konverġenza. Ir-riskji ghall-miri baġitarji huma bbilanċjati b'mod ġenerali.

(8) L-ekonomija tad-Danimarka bdiet tnaqqas il-pass fl-2007 fil-kuntest tal-korrezzjoni fis-suq tal-proprjetà immobbli li kkontribwixxiet ghal problemi bankarji domestiċi, li mbaghad iggravaw minhabba ż-żieda fl-insolvenzi u fil-qghad. Ir-riċessjoni kienet wahda harxa, il-produzzjoni naqset bi 8 % bejn il-harifa tal-2007 u r-rebbiegha tal-2009, u fl-2010 r-rata tal-qghad lahqet is-7,4 %. Ir-rata tal-qghad naqset minn 79,8 % fl-2008 ghal 76,1% fl-2010, u din affettwat liż-żghażagh b'mod partikolari. Il-produzzjoni bdiet tirkupra fl-2009 u t-tkabbir reali tal-PDG lahaq it-2,1 % fl-2010. L-irkupru kien xprunat minn domanda domestika sostnuta (minhabba wkoll l-espansjoni fiskali), titjib qawwi fl-inventarju u l-irkupru sod tal-imsiehba kummerċjali prinċipali tad-Danimarka.

(9) Stabilizzaturi awtomatiċi u miżuri relatati mal-kriżi kkaġunaw bidla fil-bilanċ tal-amministrazzjoni pubblika minn bilanċ favorevoli ta' 3,2 % tal-PDG fl-2008 ghal deficit ta' 2,7 % tal-PDG fl-2009. Abbażi tan-notifka tad-Danimarka fir-rebbiegha 2010 li d-deficit tal-baġit se jaqbeż il-5 % tal-PDG fl-2010, f'Lulju 2010 nfethet proċedura ta' deficit eċċessiv ghad-Danimarka. Ghalkemm is-sena l-ohra d-dhul mhux mistenni u ta' natura temporanja li kien marbut mat-tassazzjoni fuq ir-rendiment tal-pensjonijiet wassal ghal stabilizzazzjoni tad-deficit tal-baġit ghal 2,7 % tal-PDG, il-previżjoni tas-servizzi tal-Kummissjoni ghar-rebbiegha tal-2011 qed tistenna li d-deficit se jerġa' jiżdied ghal madwar 4 % tal-PDG fl-2011, li jenfasizza l-htieġa ta' sforzi ta' konsolidazzjoni kontinwi u ambizzjużi matul l-2012 u l-2013 kif ippjanat. Dan jimplika implimentazzjoni stretta tal-miżuri adottati fil-Ftehim ta' Konsolidazzjoni tal-2010 u l-kontroll tan-nefqa kif ippreżentat fil-Programm ta' Konverġenza sabiex tiżgura l-korrezzjoni tad-deficit eċċessiv sal-2013. Meta valutati komparabbilment kontra r-rata pproġettata tat-tkabbir tal-produzzjoni potenzjali fuq perjodu ta' żmien medju u b'kont mehud ta' miżuri diskrezzjonarji, il-proġettazzjonijiet ta' nfiq jidhru li jiżguraw perkors adatt ta' aġġustament lejn l-OTM. Skont l-ahhar valutazzjoni tal-Kummissjoni, ir-riskji fir-rigward tas-sostennibbiltà fuq perjodu ta' żmien fit-tul tal-finanzi pubbliċi jidhru baxxi.

(10) Ghall-ksib tal-miri baġitarji huwa importanti li jkun hemm kontroll strett li jevita l-infiq eċċessiv rikorrenti fil-livelli tal-amministrazzjonijiet lokali u reġjonali. Fl-ahhar 20 sena, l-infiq pubbliku qabeż il-miri baġitarji b'mod kontinwu. Il-gvern diġà ha l-miżuri sabiex din il-kwistjoni tkun indirizzata u qed jippjana l-introduzzjoni ta' skema ġdida ghall-kontroll tal-infiq, ikkontrollata mill-Kunsill Ekonomiku Daniż, kif deskritt fil-Programm ta' Konverġenza

(11) Minhabba fatturi demografiċi, il-popolazzjoni li tahdem tad-Danimarka (bejn il-15 u l-64 sena) se tonqos b'madwar 1,5 % bejn l-2010 u l-2025 u bi kważi 5 % sal-2040. Fuq perijodu ta' żmien medju, l-irkupru ekonomiku jista' jwassal ghat-trażżin tas-suq tax-xoghol kif ġara matul is-snin tal-boom. Minkejja rata diġà gholja tal-parteċipazzjoni tal-haddiema, ghad hemm lok ghaż-żieda addizzjonali fil-provvista tal-haddiema. L-irtirar bikri fuq bażi volontarja huwa mifrux fost il-persuni ta' bejn is-60 u l-64 sena li jirriżulta f'rata tal-impjieg ta' 40 % biss fost dawk tal-etajiet bejn is-60 u l-64. Barra minn hekk, 10 % mill-popolazzjoni li tahdem li huma taht l-40 sena huma benefiċjarji tal-pensjoni tal-invalidità jew jinsabu f'impjieg flessibbli (impjieg issussidjat).

(12) Mill-1995 'l hawn kien hemm xejra 'l isfel fit-tkabbir tal-produttività, u wahda mir-raġunijiet potenzjali kienet il-prestazzjoni dghajfa fl-edukazzjoni. Ghalkemm id-Danimarka ghadha tonfoq b'mod ġeneruż fis-sistema tal-edukazzjoni taghha, l-eżiti edukazzjonali f'bosta oqsma ewlenin, huma biss medji u d-Danimarka tinsab fir-raba' post fil-klassifikazzjoni l-aktar baxxa tal-edukazzjoni taż-żghażagh fl-UE. Fl-2009, 70,1 % biss mill-popolazzjoni tal-etajiet bejn l-20 u l-24 sena spiċċaw ghall-inqas mill-edukazzjoni tal-oghla sekondarja (meta mqabbel

mal-medja tal-UE ta' 78,6 %) ([1]) u r-riżultati PISA huma medji. Ir-rati tat-tluq bikri mill-istituzzjonijiet vokazzjonali u taż-żgħażagħ huma relattivament għoljin, bi kważi 50 % tal-istudenti fit-taħriġ vokazzjonali li jitilqu qabel iż-żmien. Barra minn hekk, 10 snin wara li jkunu telqu mill-iskola primarja madwar 20 % taż-żgħażagħ ma temmux l-edukazzjoni tagħhom fil-livell ogħla mis-sekondarja minuri. It-titjib fil-kwalità tas-sistema tal-edukazzjoni għandu jgħin ukoll fil-futur biex jiġu evitati l-iżbilanċi li jeżistu bejn il-ħiliet fis-suq tax-xogħol, u li attwalment jindikaw eċċess possibbli ta' ħaddiema mingħajr sengħa u nuqqas ta' ħaddiema bis-sengħa. It-tkabbir tal-produttività kien partikolarment dgħajjef fis-setturi tal-bini u tas-servizzi. Dan huwa l-każ, b'mod partikolari fis-servizzi lokali, fis-settur tan-negozju, fil-kummerċ tal-operaturi ekonomiċi, u fis-servizzi personali, fejn livelli baxxi ta' kompetizzjoni f'ċerti setturi, pereżempju, l-ostakli kbar għad-dħul fis-suq jistgħu jwasslu għall-allokazzjoni subottima tar-riżorsi. Il-liġijiet dwar l-ippjanar tal-użu tal-art huma stretti, u għalhekk jillimitaw il-possibbiltajiet biex ekonomiji ta' skala jtejbu l-produttività fis-settur tan-negozju bl-imnut. Sabiex jiġi indirizzat il-fatt li l-akkwist pubbliku miftuħ ikopri biss madwar 25 % tal-akkwist pubbliku, il-gvern vara strateġija li għandha fil-mira tagħha ż-żieda fil-kompetizzjoni fi ħdan is-servizzi pubbliċi billi l-akkwist pubbliku jiżdied gradwalment fil-muniċipalitajiet u r-reġjuni, u stabbilixxa mira ġdida għal muniċipalitajiet biex sal-2015 31,5 % tal-akkwist kollu jkun pubbliku.

(13) Id-dejn tal-unitajiet domestiċi f'termini ta' PDG huwa l-ogħla fl-UE. Iż-żieda gradwali fil-livelli tad-dejn, li kienet xprunata mill-perjodu ta' prosperità fis-settur tad-djar bejn l-2004 u l-2007, toħloq riskji potenzjali għall-ekonomija u għall-istabbiltà finanzjarja. Għalkemm dawn ir-riskji ttaffew minħabba l-karatteristiċi tas-suq tal-bonds sofistikat tad-Danimarka appoġġat minn ipoteki u minn qagħda finanzjarja globalment soda fil-maġġoranza tal-unitajiet domestiċi (l-attivi jissuperaw il-passivi bil-bosta), iddaħħlu biss miżuri limitati biex jittaffew il-flutwazzjonijiet proċikliċi fil-prezzijiet tad-djar fil-kuntest immedjat tal-korrezzjoni tal-prezzijiet tad-djar.

(14) Id-Danimarka għamlet għadd ta' impenji skont il-Patt Euro Plus. Għat-titjib fis-sostenibbiltà fiskali, intlaħaq ftehim għat-tisħiħ tal-leġiżlazzjoni dwar is-sanzjonijiet fir-rigward tal-kontroll tal-infiq fil-livell lokali u l-gvern għandu l-ħsieb jippreżenta proposta għal liġi dwar limiti massimi ta' nfiq. Il-miżuri għall-impjiegi jiffokaw fuq it-tkabbir tal-impjiegi billi jestendu t-tul tal-ħajja tax-xogħol permezz ta' riforma tal-irtirar. Għat-tkabbir fil-kompetittività hemm Pakkett dwar il-Kompetizzjoni b'inizjattivi konkreti li jimmira primarjament is-setturi tal-bini u tas-servizzi. Flimkien ma' dawn l-impenji, qed tiġi implimentata skema tad-dota għall-iffaċilitar tar-riżoluzzjonijiet privati sabiex jiġu mgħejuna l-banek bi problemi u tittejjeb l-istabbiltà fnanzjarja. Flimkien, dawn l-impenji jirriferu għall-erba' oqsma tal-patt. Kumplessivament, dawn il-miżuri u impenji jikkoinċidu ma' dawk li ttieħdu fis-segwitu tal-Istħarriġ tat-Tkabbir Annwali u javvanzaw lejn il-miri tal-Ewropa 2020, notevolment fil-qasam tal-impjiegi. Għalkemm diġà ddaħħlu bosta mill-impenji li tħabbru, miżuri importanti għat-titjib fid-dixxiplina baġitarja (fil-livell lokali) u għat-tkabbir tal-impjiegi għandhom jiġu implimentati fil-futur imminenti. Dawn l-impenji kienu vvalutati u ttieħed kont tagħhom fir-rakkomandazzjonijiet.

(15) Il-Kummissjoni vvalutat il-Programm ta' Konverġenza u l-Programm Nazzjonali ta' Riforma, inklużi l-impenji tal-Patt Euro Plus. Qieset mhux biss ir-rilevanza tagħhom għall-politika fiskali u soċjoekonomika sostenibbli fid-Danimarka iżda wkoll kemm dawn jikkonformaw mar-regoli u l-gwida tal-UE, fid-dawl tal-ħtieġa tat-tisħiħ tal-governanza ekonomika kumplessiva tal-UE billi jiġi pprovdut kontribut fil-livell tal-UE għad-deċiżjonijiet nazzjonali futuri. Fid-dawl ta' dan, il-Kummissjoni tqis li l-isforzi ta' konsolidazzjoni kontinwi u ambizzjużi għandhom ikunu segwiti matul l-2011 u wara. Għandhom jittieħdu aktar passi sabiex tiżdied il-provvista tal-ħaddiema billi jitnaqqas l-irtirar bikri u jiġu mmirati gruppi partikolari, biex titjieb il-kwalità fl-edukazzjoni, tissaħħaħ il-kompetizzjoni fis-setturi ewlenin u s-suq tal-proprjetà immobbli jkun stabilizzat aktar.

(16) Fid-dawl ta' din il-valutazzjoni, filwaqt li qies ukoll ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill skont l-Artikolu 126(7) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea tas-16 ta' Lulju 2010, il-Kunsill eżamina l-aġġornament tal-2011 tal-Programm ta' Konverġenza tad-Danimarka u l-opinjoni tiegħu ([2]) hija riflessa b'mod partikolari fir-rakkomandazzjoni (1) hawn taħt. Filwaqt li qies il-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew tal-25 ta' Marzu 2011, il-Kunsill eżamina l-Programm Nazzjonali ta' Riforma tad-Danimarka,

B'DAN JIRRAKKOMANDA li d-Danimarka tieħu azzjoni matul il-perjodu 2011-2012 biex:

1. Timplimenta miżuri tal-konsolidazzjoni fiskali matul fl-2011, 2012 u 2013 u tiżgura sforz fiskali medju annwali ta' 0,5 % tal-PDG matul il-perijodu 2010-2013 kif ippjanat u tikkoreġi d-defiċit eċċessiv sal-2013 konformement mar-rakkomandazzjoni tal-Kunsill taħt il-proċedura ta' żbilanċ eċċessiv (PŻE). Konsegwentement tiżgura, kif ippjanat, perkors adegwat ta' aġġustament lejn l-objettiv fuq perijodu ta' żmien medju. Taċċellera t-tnaqqis fid-defiċit ġenerali tal-gvern fil-każ li l-kundizzjonijiet ekonomiċi jmorru aħjar milli huwa mistenni attwalment. Issaħħaħ il-kontrolli fuq l-infiq billi tadotta l-limiti massimi multiannwali vinkolanti fuq l-infiq għall-gvernijiet lokali, reġjonali u dawk ċentrali li

([1]) Għalkemm huwa nnutat li t-tfal tal-iskola fid-Danimarka ġeneralment jibdew l-edukazzjoni tagħhom f'età akbar milli fi Stati Membri oħrajn, u b'hekk jiksbu lawrja tal-edukazzjoni sekondarja superjuri fl-età ta' 24 sena. Fil-grupp tal-popolazzjoni li għandha minn 25 sa 34 sena, 85 % temmew għall-inqas l-edukazzjoni sekondarja superjuri.

([2]) Kif previst fl-Artikolu 9(3) tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97.

jkunu konsistenti mal-miri ġenerali kumplessivi tal-baġit fuq perijodu ta' żmien medju.

2. Sabiex issaħħaħ is-settur tal-impjiegi u s-sostenibbiltà tal-finanzi pubbliċi, tieħu aktar passi sabiex iżżid il-forza tax-xogħol fuq perijodu ta' żmien twil, billi timplimenta r-riforma konkluża reċentement tal-iskema tal-pensjoni tal-irtirar bikri fuq bażi volontarja (VERP), tirriforma l-pensjoni tal-invalidità u timmira aħjar l-iskemi tal-impjieg issussidjat (is-sistema "flex-job") lejn il-gruppi l-aktar vulnerabbli.

3. Tħaffef l-implimentazzjoni ta' riformi għat-titjib fil-kwalità tas-sistema tal-edukazzjoni. Tnaqqas ir-rati tat-tluq bikri mill-iskola, partikolarment fis-settur tat-taħriġ vokazzjonali, u żżid l-għadd tal-postijiet tal-apprendistat disponibbli.

4. Tieħu l-passi għat-tneħħija tal-ostakli għall-kompetizzjoni, b'mod partikolari fis-servizzi lokali u fis-settur tan-negozju, billi tirrivedi l-leġiżlazzjoni dwar l-użu tal-art u tiftaħ l-akkwist pubbliku fil-muniċipalitajiet u r-reġjuni.

5. Filwaqt li tkompli tappoġġa l-istabbilizzazzjoni attwali tas-suq tal-proprjetà immobbli wara l-korrezzjoni reċenti tal-prezzijiet, tikkunsidra tieħu azzjoni preventiva sabiex issaħħaħ l-istabbiltà, fuq perijodu ta' żmien medju, tas-suq tad-djar u tas-sistema finanzjarja, ukoll billi tirrivedi s-sistemi tax-xiri ipotekarju u tat-tassazzjoni fir-rigward tal-proprjetà immobbli.

Magħmul fi Brussell, it-12 ta' Lulju 2011.

Għall-Kunsill

Il-President

J. VINCENT-ROSTOWSKI